

366. Yttervalla, Frustuna sn, Daga hd.

I en källare S om boningshuset i den östra gården i Yttervalla by finnas två mindre stycken av en runsten inmurade i källartaket. Källaren är enligt uppgift av gårdens ägare (herr Alb. Andersson) byggd år 1877. Stenmaterialet var delvis fört från en gammal grund i Långlid, delvis hopsamlat i backarna N om byn. Möjligen finnas i vägg- och takmurarna flera rester av den sönderslagna runstenen, ehuru nu oåtkomliga.

Det ena fragmentet sitter strax till vänster om ingången, det andra längst in i bottnen, i taket.

Inskrift:

I. sa i .at

II. rpr

367. Släbro, S:t Nicolai sn, Jönåkers hd.

Pl. 201, 202.

Den 24 juli 1935 anmälades till Riksantikvarien av intendenten vid Södermanlands Läns-museum i Nyköping herr Martin Nilsson, att en runsten nyligen blivit funnen i Släbro hage. Den låg ute i Nyköpingsån nedanför samma berggudde, där Sö 45 tidigare haft sin plats. Vid berget är ett mycket besökt badställe. Ett av de tre stycken, vari stenen var sönderslagen, låg i vägen för de badande och togs därför upp. Det upptäcktes då, att det var försett med run-ristning. Sedermera bärgades de båda andra styckena. Stenen lagades och restes ett stycke längre upp i hagen. I samband därmed flyttades runstenen Sö 45 från Bagartorps folkskola tillbaka till sin ursprungliga plats i Släbro hage och restes i backen straxt ovanför den ny-funna.

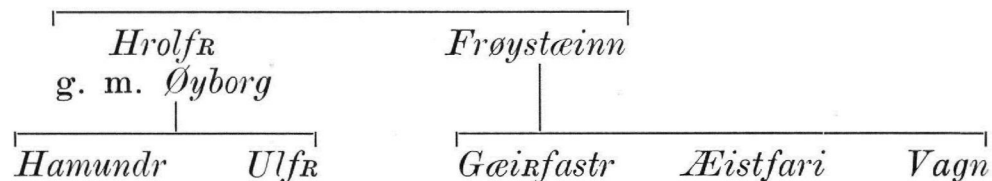
I *Ransakningarna* 1667—84 omtalas, såsom ovan s. 34 framhållits, en runsten »med Klare bookstäfwer» i Stora Släbro hage; den var »söndersprucken i twenne halfwor, och är temmeligen stoor». Då Peringskiöld besökte platsen, var den »nederfallen» och låg »i åhn under wattnet»; han har därför avstått från att undersöka och avbilda den. Vilkendera av de båda kända runstenarna i Släbro hage det är som åsyftas i *Ransakningarna* och av Peringskiöld, är omöjligt att avgöra. Att den haft »klare bookstäfwer» tyder snarast på Sö 367.

Släbro hage ligger några hundra meter V om gården. Nyköpingsån genombryter här en ås, och stränderna äro å ömse sidor fasta och sakta sluttande. På södra sidan går en slät häll av urberget i dagen, nere vid själva vattenbrynet. Här bildas sålunda en naturlig plats för överfart över ån, och under forntiden har här funnits en »bro». Härom vittna ortnamnen Broby på norra sidan och Släbro på den södra. Ungefär 1 km. längre ned i ådalen, NÖ om Släbro ligger Harg, där ån bildar forsar och landsvägen nu går över på en bro. Här låg sannolikt under järnåldern föregångaren till Nyköping, »den nya köpplatsen». I hagen ovanför runstenarna finnas flera stora gravhögar, och i terrängen finnas spår av gamla vägar. En undersökning av dessa och av åstränderna skulle vara av stort intresse för att få utrönt, av vilken art »bron» har varit, en fribro eller ett vad med fyllnad i vattendragets botten.

Granit. Höjd 1,74 m., bredd 0,62 m. Ristningen är mycket tydlig, djupt huggen och väl bevarad. Mitt på stenen upptill finnes ett människoansikte, av samma typ som på Sö 112 och Sö 167.¹

¹ Om detta se närmare Inledningen.

Sö 45. Denna är dock sannolikt ett eller annat årtionde yngre än Sö 367. Förmodligen lära vi alltså här känna en sörmländsk släkt på flera medlemmar:

Till innehållet påminner Sö 367 om runstenen Sö 145 vid Eneby i Runtuna sn. Denna sten är rest av Toste och Östen till minne av sin fader Toke. Och därpå tillägges: »Toke ägde halva byn, Grimulv ägde halva byn».

368. Vävelsta, Husby-Oppunda sn, Oppunda hd.

Pl. 216.

Ett fragment av en runristad kalksten hittades omkring 1931 i v. kanten av grustaget $\frac{1}{2}$ km. Ö om Vävelsta gård, bland skrotsten. Fragmentet förvaras numera i Södermanlands länsmuseum i Nyköping.

Ristningen består av smala linjer, med tydliga spår av mejselhuggen.

Inskrift:

: fyrp

369. Sköldinge kyrkogård, Oppunda hd.

Pl. 139.

Vid grävning av en grav 10 m. Ö om kyrkans östgavel, mitt mellan denna och stapeln, anträffades i juli 1922 ett litet fragment av en runsten, 19×23 cm. Röd sandsten. Inom en bågböjd slinga stå runorna **r:l**, under slingan **kop**.

Fragmentet förvaras i kyrkans vapenhus.

370. Ludgo kyrka, Rönö hd.

Pl. 216.

Ett fragment av röd sandsten anträffades år 1935 av fil. lic. I. Schnell i grunden till kyrkan, i sydvästra hörnet av själva långhuset. Det framtogs och förvaras nu i kyrkan.

Storlek omkring 50×40 cm. Den sten, vartill fragmentet har hört, har liknat runstenen Sö 134 i Ludgo kyrka. Sannolikt har den varit den andra av de »stenar», som omtalas i denna inskrift.

Inskrift:

es- || : stain || kar || kia- || a